

ЗАКОНОДАВНО РЕГУЛИСАЊЕ ГАРАНТИЈЕ ЗА ИСПРАВНО ФУНКЦИОНИСАЊЕ СТВАРИ У ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ПРАВУ

1. Са појавом таквoзване техничке робе, која може да послужи намени за коју је произведена само ако исправно функционише, и то по правилу благодарећи додатној енергији, показало се да су општа правила о одговорности за материјалне недостатке ствари постала недовољна. Њихова недовољност испољила се како у погледу субјеката одговорности, тако и у погледу врсте недостатака.

Према општим правилима о одговорности за материјалне недостатке ствари као субјект одговорности јавља се продавац, а недостаци који су обухваћени овим правилима јесу материјални недостаци који постоје у моменту преласка ризика са продавца на купца. Према овим правилима кад произвођач није истовремено и продавац он се не може јавити као субјект одговорности, а недостаци који се појаве на производу након преласка ризика, то јест убудуће, а чији узроци нису постојали у моменту преласка ризика, не могу бити покривени правилима о овој врсти одговорности. Међутим, када је у питању техничка роба, која у данашње време све више замењује живи људски рад, произвођач не може више бити остављен ван домашаја правила о одговорности за недостатке својих производа, као што и неисправно функционисање техничке робе у датом гарантном року, након преласка ризика са продавца на купца, не може остати ван домашаја права. Основна сврха техничке робе јесте да исправно функционише односно да обавља рад за који је конструисана. У те сврхе она се данас масовно производи и купује.

Прве покушаје у изналагању правног решења за случај неисправног функционисања техничке робе након преласка ризика са продавца на купца, а у датом гарантном року, учинила је судска пракса на тај начин што је почела да прибегава ширем тумачењу постојећих општих правила о одговорности за материјалне недостатке ствари, као што је то случај, примера ради, са француском судском праксом. Француска судска пракса је почела, у систем одговорности према општим правилима имовинског права, да узлачи и произвођача, а материјалним недостатком да сматра и неисправно функционисање техничке робе у току датог гарантног рока. У новије време напоре судске праксе замењују национална законодавства доношењем посебних правила о гарантини за исправно функционисање техничке робе, било путем закона, било путем такозваних подзаконских аката. У томе нарочито предњаче земље са социјалистичким друштвеним уређењем, док капиталистичке земље, углавном, препуштају самим странама да уговорним путем регулишу своја права и обавезе за случај неисправног функционисања купљене техничке робе или вољи произвођача. У пракси је много чешће, да се произвођач једнострано обавезује и чини одговорним путем давања гаранције најчешће издавањем гарантног листа. Међутим, данас и капиталистичке земље почињу да приступају законодавном регулисању ове материје, као што су то чиниле и надаље чине, социјалистичке земље.

Правном регулисању одговорности за случај неисправног функционисања техничке робе приступала је и наша земља у више наврата. Она је то чинила најпре путем аката нижим од закона⁽¹⁾, а у последње време и путем закона⁽²⁾. Рад југословенског законодавства на регулисању ове материје још увек је у току, па се у скорој будућности очекују још два закона која обухватају посебна правила из ове области, а то су: Закон о облигацијама и уговорима и Закон о стандардизацији.

Имајући у виду данас важеће прописе у нас и текстове одредби дате у нацртима будућих закона, намеће се потреба за њиховим упоређивањем и указивањем на одређена питања која се при том јављају, као што је нарочито: ко је субјект одговорности по основу гаранције и која права припадају купцу по овом основу?

У нашем праву на снази су три закона која својим правилима регулишу питање одговорности за случај неисправног функционисања купљене техничке робе. То су: Основни закон о промету робе из 1966. године, чије многе одредбе, узгред буди речено, нису више на снази, затим Закон о југословенским стандардима из 1974. године, чије ће многе одредбе бити стављене ван снаге доношењем новог закона о стандардизацији и Закон о основама пословања организација удруженог рада у области промета из 1976. године.

Анализа одредби поменутих закона указује да правни режим гаранције за исправно функционисање није на јединствен начин дат у овим законима. Од поменута три закона, Закон о југословенским стандардима садржи, пре свега, највећи број одредби о гаранцији за исправно функционисање и ближе од остала два регулише питање права и обавеза између купца, с једне стране, и произвођача и продавца, с друге стране. Посебно су права купца детаљније разрађена за случај да купљена ствар односно техничка роба почне неисправно да функционише у току датог гарантног рока, чиме овај закон ставља купца у равноправнији положај у односу на произвођача и продавца, него што то чине остали закони. Друга два закона садрже мањи број одредби о гаранцији и регулишу је на непотпун начин.

Основни закон о промету робе из 1966. године, чије су одредбе о гаранцији и данас на снази, пружа купцу за случај неисправног функционисања купљене техничке ствари следеће могућности. Купац има право да захтева отклањање недостатака и кварова који се појаве у току трајања гарантног рока и право да захтева од даваоца гаранције да сноси трошкове превоза односно преноса производа у вези са оправком (одред-

(1) Наредба о одређивању услова под којима се могу стављати у промет поједини индустријски производи, од 1959, Сл. лист ФНРЈ, 2/1959; Наредба о одређивању посебних послова под којима се могу стављати у промет поједини индустријски производи од 1962, сл. лист ФНРЈ, 17/1962; Наредба о одређивању производа који се могу стављати у промет само са гарантним листом и производа за које морају бити обезбеђени сервисно одржавање и потребни резервни делови од 1968, Сл. лист СФРЈ, 43/1968.

(2) Основни закон о промету робе из 1967, Сл. лист СФРЈ, 1/1967; Закон о југословенским стандардима и нормама квалитета производа, Сл. лист СФРЈ, 2/1974; Закон о основама пословања организација удруженог рада у области промета робе и услуга у промету робе и о систему мера којима се спречава нарушавање јединства југословенског тржишта у тој области, Сл. лист СФРЈ, 43/1976.

ба чл. 16. став 1), као и право на сервисно одржавање такве ствари (одредба чл. 16, став 2). У погледу субјеката одговорности, Закон чини у првом реду одговорним произвођача, односно за увезене производе увозника (одредба чл. 15), а продавца само у оном случају кад произвођач у месту продаје није обезбедио сервисно одржавање и могућност оправке техничке ствари (одредба чл. 23, став 3).

Закон о југословенским стандардима и нормама квалитета производа из 1974. године пружа купцу шира овлашћења него претходни Закон. Осим права која предвиђа и Закон о промету роба, овај Закон предвиђа и право на замену ствари и право на повраћај плаћеног износа. Ова последња купац може да користи, тојест да захтева њихову реализацију, ако оправка коју је затражио од произвођача није извршена у року од 90 дана (одредба чл. 51, став 5). Као и у претходном Закону, тако и у овом субјект одговорности је у првом реду произвођач, односно увозник, а продавац само у оном случају, ако сервисно одржавање и могућност оправке произвођач односно увозник није обезбедио у месту продаје ствари. Међутим, што се тиче права на замену и права на повраћај плаћеног износа, према овом Закону, купац их може захтевати по основу гаранције само према произвођачу односно увознику. Закон не предвиђа могућност истицања ових права и према продавцу. У погледу одговорности продавца према општим правилима имовинског права Закон о југословенским стандардима као и Закон о промету робе заузимају исти став: „обавезе даваоца јемства не искључују право купца на накнаду штете по правилима имовинског права.”⁽³⁾.

У Закону о основама пословања организација удруженог рада у области промета робе и услуга из 1976. године правни режим гаранције за исправно функционисање изједначен је са правним режимом одговорности продавца за материјалне недостатке ствари, с тим што се као продавац наводи организација удруженог рада и то као продавац на мало. Према овом Закону, купац има право, у случају откривања недостатка на купљеној роби најдоцније у року од шест месеци од дана куповине производа, да захтева: замену ствари, повраћај плаћеног износа или отклањање установљеног недостатка, независно од тога да ли је у питању материјални недостатак или неисправно функционисање производа уз који је дат купцу и гарантни лист⁽⁴⁾. Законом предвиђена права купац може истичати само према продавцу. За техничку робу за коју је дата гаранција за исправно функционисање произвођач није наведен као субјект одговорности. На тај начин, права купца по основу гаранције за исправно функцио-

(3) Основни закон о промету робе и услуга из 1966. године, одредба чл. 16, став 3; Закон о југословенским стандардима и нормама квалитета производа из 1974. године, одредба чл. 51, став 4.

(4) „Организација удруженог рада која је продала на мало производ који има недостатак х дужна је, на захтев купца, да замени тај производ новим производом, или да купцу врати износ плаћен за тај производ или да, уз сагласност купца, отклони недостатак на производу.

Купац има право из става 1. овог члана и у случају куповине производа који му је продат са гарантним листом.” Закон о основама пословања организација удруженог рада у области промета робе и услуга у промету робе и о систему мера којима се спречава нарушавање јединства југословенског тржишта у тој области, Сл. лист СФРЈ, 43/1976, чл. 15, став 1. и 3.

нису купљене техничке ствари изједначена су правима која купац има по основу одговорности продавца за материјалне недостатке ствари и то онако како их је овај Закон предвидео. Међутим, познато је да према општим правилима имовинског права купац има шира овлашћења кад су у питању материјални недостаци на купљеној ствари него што су она овим Законом дата. Најзад, као субјект одговорности предвиђен је само продавац. О произвођачу ни речи иако је он издавалац гарантног листа, а не продавац. Како је ово закон новијег датума, у најмању руку је несхватљиво да се он не бави посебно гаранцијом и да права купца по основу гаранције изједначава са правима купца по основу одговорности продавца за материјалне недостатке ствари.

Чињеница да су одредбе сва три наведена закона који се односе на гаранцију, остале на снази, захтева њихово упоређивање.

Из анализе важећих прописа проистиче да је гаранција за исправно функционисање на неједнаки начин регулисана и у погледу субјеката одговорности и у погледу права која купац има по овом основу. Док Основни закон о промету робе из 1966. године и Закон о југословенским стандардима из 1974. године као субјекта одговорности у први план истичу произвођача који је дао гаранцију издавањем гарантног листа уз техничку робу, а продавца изузетно и то у одређеној ситуацији, докле Закон о основама пословања организација удруженог рада у области промета из 1976. године субјектом одговорности, по основу гаранције, предвиђа само продавца. У погледу права купца по основу гаранције, важећи закони су јединствени када је реч о праву на оправку и о праву на замену ствари. У погледу других права те јединствености нема. Најшира овлашћења купцу пружа Закон о југословенским стандардима из 1974. године, а најужа Закон о основама пословања организација удруженог рада из 1976. године, који је, временски гледано, последњи донет. Овакво стање ствари свакако да је неодрживо у нашем праву, па је на законодавцу који ради на припреми нових закона да то питање разреши. Међутим, понуђени текстови будућих закона не показују жељу законодавца да гаранцију за исправно функционисање регулише на потпунији и јединствен начин, мада гаранција данас и у свету и у нас добија све више у значају. Обрнуто, има се утисак да је рад на овој материји неуједначен и да неусаглашеност ставова између закона и надаље остаје. Садржина одредби закона у припреми о томе речито говори.

2. Неусаглашеност ставова поводом гаранције за исправно функционисање уочава се у Нацрту закона о облигацијама и уговорима и у Нацрту закона о стандардизацији, који представљају нацрт закона чија се доношења очекују у скорој будућности. Њихове одредбе такође регулишу гаранцију за исправно функционисање, али је то регулисање у њима неусаглашено.

Нацрт закона о стандардизацији, о чијем се тексту у последње време доста пише и говори, углавном је преузео одредбе о гаранцији за исправно функционисање из Закона о југословенским стандардима из 1974. године. Као субјекте одговорности по основу гаранције Нацрт будућег закона задржао је, у првом реду, произвођача, а затим и продавца, с

тим што је продаваца предвидео као субјекта одговорности ако у месту продаје произвођач није обезбедио сервисно одржавање и отклањање кварова на свом производу. Што се тиче права купца, ствар стоји другачије. Нацрт закона о стандардизацији поједина права купца регулише на истоветан начин као и Закон о југословенским стандардима, као што је то случај са правом купца на сервисно одржавање техничког производа и правом да захтева потребне резервне делове у току трајања гарантног рока као и правом на отклањање кварова и недостатака у примереном року. Остала права дата купцу у Закону о југословенским стандардима, Нацрт не предвиђа. Тако, овим Нацртом, купац је лишен права да захтева бесплатан превоз и пренос за случај замене или оправке купљене ствари и права да захтева повраћај плаћеног износа за случај да ствар не буде оправљена у одређеном односно примереном или назначеном року. Тиме је Нацрт будућег закона о стандардизацији оштетио купца у погледу његових права по основу гаранције у односу на Закон о југословенским стандардима. Међутим, у средствима јавног информисања данас се о овом Нацрту говори као о будућем закону који у већој мери штити купца од некавалитетног произвођача и некавалитетне робе, него било који други закон до сада. Што се тиче права купца за случај неисправног функционисања техничке робе, то се, међутим, не може рећи. Напротив, купцу су дата ужа овлашћења уместо шира. Због тога, ако овај Нацрт има тенденцију да прерасте у савременији и потпунији закон, тада приликом његовог коначног уобличавања законодавац мора да има у виду чињеницу, да гаранција за исправно функционисање техничке робе није регулисана на начин који одговара техничком достигнућу и савременој пракси у нас нити на начин као што је то учинио Закон о југословенским стандардима и нормама квалитета производа из 1974. године.

Нацрт закона о облигацијама и уговорима, који опет у потпуности преузима текст одредби Скице за законик о облигацијама и уговорима⁽⁵⁾, може се рећи да до сада на најпотпунији начин регулише материју о гаранцији за исправно функционисање. Према овом Нацрту, као субјекти одговорности по основу гаранције предвиђени су како продавац тако и произвођач. У Нацрту је речено, исто као и у Скици, да купац има право да захтева, ако ствар неисправно функционише, како од продаваца тако и од произвођача да ствар оправи или уместо ње преда другу која исправно функционише, као и право на накнаду штете коју је претрпео услед тога што је био лишен неко време њене употребе⁽⁶⁾. Међутим, ваља истаћи да је Нацрт предвидео и право купца на бесплатан превоз и пренос ствари ради оправке или замене, што Скицом није предвиђено, а да је остала

(5) Др Михаило Константиновић: „Облигације и уговори — Скица за законик о облигацијама и уговорима“, издање Правног факултета у Београду, Београд 1969.

(6) „Кад је продавац неке машине, мотора, каквог апарата, или других сличних ствари, који спадају у такозвану „техничку робу“, предао купцу гарантни лист којим произвођач гарантује исправно функционисање ствари у току одређеног времена, рачунајући од њене предаје купцу, купац може, ако ствар не функционише исправно, захтевати како од продавца тако и од произвођача да ствар оправи, или да му место ње преда ствар која функционише исправно.

Поред тога, он може захтевати и накнаду штете коју је претрпео услед тога што је неко време био лишен употребе ствари.“ Скица, чл. 430, Нацрт закона о облигацијама и уговорима, Београд, септембра, 1976, чл. 482.

права купца у потпуности преузео онако како су дата у Скици. Тако, према овом Нацрту, купац има право да захтева од произвођача: опарвку ствари, замену ствари и накнаду штете јер је био лишен њене употребе неко време, а од продавца: раскид уговора, снижење цене и накнаду штете ако продавац не изврши оправку или замену ствари у разумном року.

Нацрту закона о стандардизацији као полазна основа очито да је послужило Закон о југословенским стандардима из 1974. године, а Нацрту закона о облигацијама и уговорима, Скица за законик о облигацијама и уговорима. С обзиром на ову чињеницу, ваљало би очекивати да су текстови закона у припреми потпунији, целовитији комплетнији и савременији и да ће стога бити мање разлога за приговоре на одредбе које садрже него што је то случај са текстовима одредби које су им послужиле као полазна основа. У конкретном случају за нас је од значаја да ли је такво очекивање остварено и када је у питању материја о гаранцији за исправно функционисање.

Што се тиче Нацрта закона о стандардизацији његове се предности у односу на важећи Закон о стандардима огледају у томе: што је тачно утврдио шта гарантни лист треба обавезно да садржи, док постојећи Закон то не чини, што је рок за оправку односно замену ствари скратио на 45 дана у односу на сада законом утврђени рок од 90 дана, шта је тачно утврдио шта треба упутство за руковање да садржи, док садашњи Закон говори само о томе да се уз техничку робу са гарантним листом мора да приложи и техничко упутство о руковању и што је детаљније разрадио питање сервисног одржавања и то у више својих одредби, које је иначе од великог практичког значаја за купца техничке робе, док постојећи Закон само утврђује да је сервисно одржавање техничке ствари обавеза произвођача односно продавца.

У целини узев гаранција за исправно функционисање добила је више места у Нацрту закона о стандардизацији него у данас важећем Закону о југословенским стандардима и то не само у погледу броја одредби, већ и у погледу обима и садржине. Гаранција је у Нацрту детаљније разрађена са очитом тежњом да се произвођач чвршће обавезе, а купац заштити од крупног произвођача који има могућности да се на тржишту понаша монополистички. Међутим, Нацрт такву тежњу није у потпуности успео да оствари. Пре свега, он је испустио да преузме и оне одредбе из важећег Закона о стандардима које употпуњују материју о гаранцији, нарочито када су у питању права купца. Према важећем Закону купац има шири овлашћења него према Нацрту, чиме је пре оштећен него заштићен од крупног произвођача. Како је о томе већ било речи, истакнимо још и то да је Нацрт, између осталог, изоставио да утврди појам гарантног листа и могућност продужења трајања гарантног рока, што важећи Закон чини, па је и због тога, може се рећи, материју о гаранцији за исправно функционисање на одређен начин окрњио.

Треба истаћи да се важећи Закон о југословенским стандардима и Нацрт закона о стандардизацији начелно разликује у погледу дејства својих одредби, што није без значаја када је у питању материја о гаранцији за исправно функционисање. У Закону о југословенским стандарди-

ма стоји да се југословенским стандардом одређује да ли је његова примена обавезна или није. При том, обавезним се могу учинити или одређене одредбе или време трајања њихове обавезности (чл. 6). У Нацрту је, пак, истакнут принцип добровољности примене, а не принцип обавезности. Према Нацрту, обавезна примена стандарда је могућа по основу закона или по основу одлука радника у организацији удруженог рада или по основу самоуправног споразума о удруживању организација удруженог рада. Другим речима, о примени југословенских стандарда одлучиваће радници у удруженом раду кад су у питању њихови производи, извођење радова и вршење услуга односно кад закључују самоуправни споразум којим приступају удруживању рада и средстава, а само посебним прописом биће могуће одредити обавезност стандарда. Принцип добровољности унет је у Нацрт закона о стандардизацији са мотивацијом да се данас рад удружује добровољно и да је одлучивање радника у удруженом раду на бази договарања и споразумевања, те да је и одлучивање о обавезној снази југословенских стандарда у складу са уставним положајем удруженог рада у Уставу.

Да ли радници у удруженом раду треба да одлучују о питањима која се тичу њиховог рада и резултата рада дилеме нема. Дилема се јавља у вези са питањем могу ли се права и обавезе странака по основу гаранције поставити на принципу добровољности? Одговор би требало да буде негативан, јер за то нема ни правног ни друштвено-економског оправдања.

Са правног становишта гаранција представља посебну врсту грађанскоправне одговорности за материјалне недостатке ствари и то за такозвану техничку робу чији се недостатак испоставља у неисправном функционисању у време трајања датог гарантног рока.

Правни однос поводом дате гаранције може настати једностраним обвезивањем даваоца гаранције, споразумом странака или по наређењу закона. Најчешћи начин настајања правног односа по основу гаранције у земљама са развијеним слободним тржиштем представља једнострано обвезивање произвођача издавањем гарантног листа, а у земљама са планираним тржиштем, најчешће по наређењу закона. Због тога се у правној литератури обично говори о добровољној и о обавезној гаранцији. У нашем праву гаранција је регулисана законским путем и представља обавезу *ex lege*, како произвођача тако и продавца, за случај кад је произвођач уз техничку робу издао и гарантни лист. С обзиром на чињеницу да по својој природи она представља посебну врсту грађанскоправне одговорности, радници у удруженом раду не би могли одлучивати хоће ли одговарати по основу гаранције за своје производе, а за које су дужни по слову закона дати гаранцију односно издати гарантни лист. Према важећем Закону о југословенским стандардима одређени индустријски производи и то они трајније употребе, која је условљена посебним техничким својствима и начином коришћења и одржавања, могу се ставити у промет једино ако су снабдени гарантним листом и техничким упутством о руковању (чл. 50, став 1).

Са друштвеног становишта гаранција за исправно функционисање представља чињеницу која говори о квалитету техничке робе и о конку-

рентским односима произвођача на тржишту. За робу са датом гаранцијом о исправном функционисању увек ће бити више купаца него за робу без гаранције, јер она пружа већу сигурност и извесност купцу да ће за уложени новац добити одговарајући еквивалент. У доба наглог развитка технике и технологије и све веће производње техничке робе чија свакодневна употреба из дана у дан све више расте, борба произвођача на тржишту није мала. Освајање светског тржишта и задовољавање потреба и захтева купаца на домаћем, намеће потребу за гарантовањем произвођача да ће његов производ исправно функционисати. Тиме уједно указује и на квалитативна својства која роба поседује. Ово борба није страна нашим организацијама удруженог рада ни на домаћем ни на страном тржишту. Из ових разлога нема оправдања ни друштвеног ни економског да правна правила о гаранцији не производе своја правна дејства и кад су у питању организације удруженог рада као произвођачи техничке робе. Опште је познато који се напори данас улажу да се избеги на светско тржиште и освоји место на њему и задовољи потреба и укус како страног тако и домаћег потрошача. Препуштање вољи произвођача да сами одлучују о томе хоће ли давати гаранцију за исправно функционисање било би противно овом циљу.

Што се тиче Нацрта закона о облигацијама и уговорима у погледу гаранције за исправно функционисање његова се предност у односу на Скицу огледа једино у томе што је изрично рекао да се правилима о гаранцији не дира у правила о одговорности продавца за материјалне недостатке ствари (чл. 482, тачка 3), док се у Скици то подразумева и што је за купца предвидео и право на бесплатан превоз и пренос ствари ради њене оправке или замене, што Скицом није предвиђено. Остали текст преузет је у целини са скоро незнатним изменама. Где је до измена дошло, ту је дошло, углавном, и до пропуста. Тако је назив члана 435. Скице који говори о застарелости права купца у члану 488. Нацрта измењен. Уместо израза „застарелост” како стоји у Скици, стављен је израз „губитак права.” Међутим, текст је истоветан и он гласи да „Права купца према произвођачу по основу гарантног листа гасе се по истеку једне године рачунајући од дана када је тражио од њега оправку или замену ствари.” Пажљивом читаоцу неће промаћи да текст ових одредби не говори о губитку права купца по основу гаранције односно гарантног листа по протеклу одређеног времена, већ о застаревању права купца. Право купца да судским путем захтева одговорност произвођача по протеклу једне године од када је тражио оправку или замену ствари, застарева. То је смисао и сврха ове одредбе.

Нацрт закона о облигацијама и уговорима, иначе, није понудио ништа ново у материји о гаранцији у односу на Скицу, нити је имао у виду постојеће прописе о гаранцији. Његовим ступањем на снагу, ако ствари у погледу гаранције остану такве какве јесу, опет ће се поставити питање усаглашавања правних правила. Ако се она у овом тренутку нема у виду, трпеће и пракса трпеће и правна теорија.

3. Анализа важећих прописа и оних у припреми као и њихово уређивање говори о чињеници да у нашем праву гаранција за исправно

функционисање регулисана је са више закона и при том њено регулисање није јединствено. У погледу питања ко је субјект одговорности по основу гаранције у нашем праву и која права купцу припадају по основу гаранције, важећи прописи и они у припреми одговарају на различите начине. У погледу субјекта одговорности, у једном случају предвиђен је произвођач, а као изузетак продавац, а у другом случају подједнако и продавац и произвођач. У погледу права купца ситуација је сложенија. Лепеза овлашћења у једном закону је много шири него у другом, а у трећем овлашћења по основу гаранције истоветна су са овлашћењима по основу опште одговорности продавца за материјалне недостатке ствари, јер законодавац није разграничио ове две институције.

У нашем праву гаранција за исправно функционисање треба да нађе своје место у оквиру материје о материјалним недостацима ствари, али као посебна врста грађанскоправне одговорности. За њу треба да важе посебна правила и да представља посебан основ позивања купца за недостатак на техничкој ствари, а који се огледа у неисправном функционисању у току датог гарантног рока. При том, овај би рок требало да буде законски одређен као минимални гарантни рок, а произвођачима техничких ствари да буде препуштено да га самоиницијативно продужују. У погледу субјекта одговорности по основу гаранције потребно је прихватити решење које пружа Скуца, а то је да се субјектом одговорности имају сматрати како продавац тако и произвођач, а да право избора буде препуштено купцу. Тиме би се купац довео у равноправни положај према крупном произвођачу и продавцу него што је то случај био до сада. Одговорност продавца по основу општих имовинских правила не треба искључивати због постојања гаранције коју даје произвођач. То су два правна основа која се узајамно не искључују, јер покривају различите материјалне недостатке.

У погледу права купца по основу гаранције за исправно функционисање треба прихватити она која су дата у Нацрту закона о облигацијама и уговорима. Она су, углавном, призната и у употребном праву и пружају довољну заштиту купцу техничке робе. Међутим, неопходно је указати још једном да је усаглашавање прописа о гаранцији преко потребно, јер ће се иначе десити да се позивањем на различите законе остварују различита права по основу гаранције.

Мр Луција Спировић-Јовановић